

1054 Budapest, Alkotmány u. 5.

Levélcím: 1391 Budapest 62. Pf. 211

Telefon: (06-1) 472-8900 **Fax:** (06-1) 472-8905

Vizsgáló: dr. Hegyesi-Nagy Éva **Tel.:** (06-1) 472- 8877 **E-mail:** Nagy.Eva@gvh.hu

Szervezeti egység: Fogyasztóvédelmi Iroda

Iktatószám: VJ/29-79/2017.

A Gazdasági Versenyhivatal a dr. Stefánkovits Ildikó ügyvéd (1065 Budapest Nagymező u. 8. II/11.) által képviselt **MANIFEST-IMPEX Kft.** (4400 Nyíregyháza, Korányi Frigyes utca 107.) eljárás alá vont vállalkozással szemben fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának feltételezett megsértése miatt indított versenyfelügyeleti eljárásban meghozta az alábbi

v é g z é s t .

A Gazdasági Versenyhivatal a versenyfelügyeleti eljárást megszünteti.

E végzés ellen a végzés kézhezvételétől számított nyolc napon belül a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsához címzett fellebbezéssel lehet élni. A fellebbezésnek a végzés végrehajtására halasztó hatálya van.

I n d o k o l á s

I. Tényállás, az eljárás tárgya

A Gazdasági Versenyhivatal a MANIFEST-IMPEX Kft. (4400 Nyíregyháza, Korányi Frigyes utca 107., korábbi székhely: 4531 Nyírpazony, Kabalási út 64.) eljárás alá vont vállalkozással szemben 2017. május 12-én kelt, **VJ/29/2017.** számú végzésével versenyfelügyeleti eljárást indított az alábbiakra tekintettel.

1. A Gazdasági Versenyhivatal észlelte, hogy a MANIFEST-IMPEX Kft. (4531 Nyírpazony, Kabalási út 64.) a „No1 Mosódió Labda Classic”, „No1 Mosódió Labda BABA”, „No1 Mosódió Aktivátor BABA Fehér”, „No1 Mosódió Aktivátor BABA Színes”, „No1 Mosódió Aktivátor Classic Színes”, „No1 Mosódió Aktivátor Classic Fehér”, „No1 Mosógép Méregtelenítő”, „No1 Mosóparfüm BABA KAMILLA SENSITIVE”, „No1 Mosóparfüm Classic Nectar Essence Holdfényes éj”, „No 1 Mosóparfüm Classic Nectar Essence Királynők”, „No1 Mosóparfüm Classic Nectar Essence RAGYOGÓ NAP”, „No1 Mosóparfüm Classic Nectar Essence NYÁRI ESŐ” elnevezésű termékekből álló termékcsaládja népszerűsítése során 2016 júniusától alkalmazott kereskedelmi kommunikációiban valószínűsíthetően nem kellően megalapozottan tett közzé a termékek:

- környezeti hatásaira vonatkozóan, így különös tekintettel az alábbi állításokra: „környezetbarát”, „környezetkímélő” és ezzel azonos üzenetű információközlések;
- egészségre gyakorolt hatásaira vonatkozóan, így különös tekintettel az alábbi állításokra: „bőrirritációban és bőrbetegségben szenvedőknek”, „hipoallergén”, „bőrkiemelő” és ezzel azonos üzenetű információközlések.

A fenti magatartásával a MANIFEST-IMPEX Kft. valószínűsíthetően megsértette a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi

XLVII. törvény (a továbbiakban: Fttv) 3. § (1) bekezdésében előírt tilalmat az Fttv. 6. § (1) bekezdésének bi), illetve bj) alpontjában foglalt tényállás megvalósításával.

2. A Gazdasági Versenyhivatal észlelte, hogy a MANIFEST-IMPEX Kft. egyes termékeiről, azok népszerűsítése során 2016 júniusától valószínűsíthetően megalapozatlan állításokat tett közzé, így például: „legyen a mosás egészséges”, „egészséges mosás” és ezzel azonos üzenetű információközlések.

A fenti magatartásával a MANIFEST-IMPEX Kft. valószínűsíthetően megsértette az Fttv 3. § (1) bekezdésében előírt tilalmat az Fttv. 6. § (1) bekezdésének b) pontjában foglalt tényállás megvalósításával.

3. A Gazdasági Versenyhivatal észlelte továbbá, hogy a MANIFEST-IMPEX Kft. a termékei népszerűsítése során 2016 júniusától valószínűsíthetően megalapozatlanul használta a „nemzeti oltalommal védett” állítást.

A fenti magatartásával a MANIFEST-IMPEX Kft. valószínűsíthetően megsértette az Fttv 3. § (1) bekezdésében előírt tilalmat az Fttv. mellékletének 3. pontjában foglalt tényállás megvalósításával.

4. A Gazdasági Versenyhivatal észlelte továbbá, hogy a MANIFEST-IMPEX Kft. a No1 márkához tartozó mosódíó labda termékekkel kapcsolatosan 2016 augusztusától valószínűsíthetően megalapozatlanul alkalmazta a „vegyszermentes” és ezzel azonos üzenetű információközléseket.

A fenti magatartásával a MANIFEST-IMPEX Kft. valószínűsíthetően megsértette az Fttv. 3. § (1) bekezdésében előírt tilalmat az Fttv. 6. § (1) bekezdés b) pontjában foglalt tényállás megvalósításával.

5. A Gazdasági Versenyhivatal észlelte továbbá, hogy a MANIFEST-IMPEX Kft. a „No1 Mosógép Méregtelenítő” termékével kapcsolatosan 2016 augusztusától valószínűsíthetően megalapozatlanul alkalmazta annak „méregtelenítő” hatására vonatkozó állításokat.

A fenti magatartásával a MANIFEST-IMPEX Kft. valószínűsíthetően megsértette az Fttv. 3. § (1) bekezdésében előírt tilalmat az Fttv. 6. § (1) bekezdés bg) alpontjában foglalt tényállás megvalósításával.

A versenyfelügyeleti eljárás kiterjedt a fenti 1-5. pontokban ismertetett magatartások vonatkozásában az eljárás alá vont által 2016 júniusától tanúsított teljes kereskedelmi gyakorlatra.

A MANIFEST-IMPEX Kft. (a továbbiakban: Manifest-Impex Kft. vagy eljárás alá vont) nyilatkozata¹ szerint a vállalkozás 2011-ben alakult, és ekkortól kezdődően kizárólag a főtevékenységeként megjelölt kozmetikai és vegyi termékek nagykereskedelmi tevékenységéből származik a bevétele. A vállalkozás 2015-től gyártási kapacitást fejlesztett ki, a 3 éves innovációs munka eredményeként előállított „No1” Mosódíó Labda termékek gyártására.

¹ VJ/29-16/2017. számú feljegyzés

Az eljárás alá vont nyilatkozata szerint² üzleti okokból 2017. október 25-én értékesítette a vállalkozás mosószergyártással foglalkozó üzletágát a Herbow International Zrt. vállalkozásnak. Az üzletág átruházási szerződés alapján a Manifest-Impex Kft. kötelezte magát arra, hogy beszünteti a mosódió-alapú termékek gyártását és magyarországi értékesítését.³

A versenyfelügyeleti eljárásban közvetlenül érintett termékek a „No1” elnevezésű termékcsaládba tartozó mosó- és tisztítószeresek, valamint öblítő szerek [Mosódió Labda (Classic, Classic Baba); No1 Mosódió Aktivátor (Classic színes/fehér, Baba színes/fehér); No1 Mosógép Méregtelenítő; No1 Mosóparfüm (Baba Kamilla, Classic Holdfényes éj, Classic Királynők Rózsa, Classic Ragyogó Nap Mangó, Classic Nyári Eső Kamilla). E termékek forgalomba hozatalára a mosó- és tisztítószeresekről szóló 648/2004/EK rendelet egyes rendeletei az irányadók az eljárás alá vont nyilatkozata szerint.⁴

Az eljárás alá vont nyilatkozata szerint – 2017 áprilisát megelőzően⁵ – a Manifest-Impex Kft. volt a vizsgálat alá vont termékek gyártója, és a termékek forgalmazását 2016. március 3-án kezdte meg.⁶ Az eljárás alá vont 2017. február 3-án kelt nyilatkozata szerint a vizsgálat alá vont termékeket fogyasztói felhasználásra kínálta, de nem értékesített közvetlenül a fogyasztók részére, hanem azokat közvetlenül viszonteladóknak, így nagykereskedő partnerek, bolthálózatok központjai, illetve boltok felé értékesítette.⁷

Az eljárás alá vont 2018. augusztus 5-én kelt nyilatkozata szerint⁸ a No1 termékcsalád gyártása 2017 áprilisában befejeződött (tekintettel az üzletág értékesítés feltételeire). A No1 termékcsalád magyarországi fogyasztók részére történő értékesítése 2017 júliusában befejeződött.⁹

Az eljárás alá vont nyilatkozata szerint¹⁰ az alternatív mosószerpiac szereplőinek kommunikációjára általánosan jellemző, hogy a termékek pozitív tulajdonságai között kiemelik a környezet-és bőrkímélő jelleget.

A mosódiót tartalmazó termékekre vonatkozó kommunikációra különösen jellemző az eljárás alá vont nyilatkozata szerint,¹¹ hogy hangsúlyozzák a termék bőrkímélő tulajdonságát, és javasolják a termék használatát bőrirritációban, mosószer-allergiában szenvedő fogyasztóknak. Az eljárás alá vont példákat hozott a piaci gyakorlatból a fentiek alátámasztására.¹²

A vizsgálat alatt érintett termékek népszerűsítése kezdő időpontjának az eljárás alá vont nyilatkozata szerint az első akciós hirdetések megjelenése tekinthető¹³ (2016 júniusa). Az

² VJ/29-58/2017. 3. pont

³ VJ/29-58/2017. 3. pont

⁴ VJ/29-16/2017. számú feljegyzés

⁵ Lásd lentebb.

⁶ VJ/29-16/2017. számú feljegyzés

⁷ VJ/29-16/2017. számú feljegyzés

⁸ VJ/29-58/2017. 4. pont

⁹ VJ/29-58/2017. 4. pont

¹⁰ VJ/29-5/2017. 10. melléklet

¹¹ VJ/29-5/2017. 10. melléklet

¹² VJ/29-5/2017. 10. melléklet

¹³ VJ/29-16/2017. számú feljegyzés

eljárás alá vont nyilatkozata szerint 2017. január végét követően már nem jelent meg a No1 termékcsaládot népszerűsítő kereskedelmi kommunikáció.¹⁴

Az alábbi táblázat mutatja, hogy az eljárás alá vont által benyújtott kommunikációs eszközökön¹⁵ a vizsgált időszakban az eljárás alá vont mely vizsgált állításokat tette közzé az egyes termékekkel összefüggésben:

Kommunikációs eszköz	Állítások
Display (No1 termékcsalád ¹⁶)	„környezetbarát”, „a környezet védelméért”
Facebook kampány 1. sz. (No1 Mosódió Labda) www.mosodiolabda.hu [a továbbiakban: honlap] (No1 Mosódió Labda)	„környezetkímélő”, „...hogymint a környezetet”, „kíméli a környezetet”
- No1 Mosódió Labda csomagolás (Baba, Classic) - No1 Mosódió Aktivátor BABA és Classic csomagolás (fehér, színes) - No1 Mosógép Méregtelenítő csomagolás	„organikus”, „organikus mosás”
Honlap (No1 Mosódió Labda)	„csak természetes hatóanyagokkal fejti ki hatását”
	„hozzájárulhatsz saját és környezeted egészségének megőrzéséhez”
	„alternatívát nyújt a szintetikus mosószerekkel szemben”
- No1 Mosódió Labda csomagolás (Baba, Classic) - No1 Mosódió Aktivátor BABA és Classic csomagolás (fehér, színes)	„egészség- és környezettudatosan gondolkodó embereknek”
Honlap (No1 Mosódió Labda)	„organikus és környezetbarát összetevőkből álló mosóparfümöket fejlesztettünk, melyek hiánypótlóak az egészség- és környezettudatos fogyasztók számára”
Szórólap (No1 Mosódió Labda)	„meghívó az egészséges mosás világába”
Honlap (No1 Mosódió Labda)	„egészséges vele a mosás”, „egészségesen mosni”, „egészséges mosás”, „legyen a mosás egészséges”
Facebook poszt 1., 2. (No1 Mosódió Labda)	
Sajtóhirdetés (No1 Mosódió Labda)	
Járműreklám (No1 Mosódió Labda)	
Plakát A/4 (No1 Mosódió Labda)	
Plakát A/3 (No1 termékcsalád)	
- No1 Mosódió Labda csomagolás (Baba, Classic) - No1 Mosódió Aktivátor BABA és Classic csomagolás (fehér, színes) - No1 Mosógép Méregtelenítő csomagolás	

¹⁴ VJ/29-61/2017. 2. pont

¹⁵ Lásd: VJ/29-5/2017. és VJ/29-16/2017. számú feljegyzés

¹⁶ Az eljárás alá vont nyilatkozata és benyújtott bizonyítékai alapján a No1 termékcsalád a továbbiakban minden érintett No1 terméket lefed a No1 Mosóparfümök kivételével (lásd lentebb az eljárás alá vont által benyújtott bizonyítékokra vonatkozó tényeket).

Display (No1 termékcsalád)	„hipoallergén”
Honlap (No1 Mosódió Labda)	„bőrt kímélő mosószer”, „kíméli a bőrdet”, „kíméld a bőrdet ... és óvd a családod egészségét!”, „kíméletes a bőrhöz”
Facebook poszt 1. (No1 Mosódió Labda)	
Facebook kampány 1. sz. (No1 Mosódió Labda)	
- No1 Mosódió Labda BABA csomagolás - No1 Mosódió Aktivátor BABA és Classic csomagolás (fehér, színes)	
Sajtóhirdetés (No1 Mosódió Labda)	„az egész család egészségéért”
- No1 Mosódió Labda csomagolás (Baba, Classic) - No1 Mosódió Aktivátor BABA és Classic csomagolás (fehér, színes)	
Facebook poszt 4. (No1 Mosódió Labda)	„vigyázva a bőrdre és az immunrendszeredre”
Facebook kampány 2. sz. (No1 Mosódió Labda, No1 Mosódió Aktivátor)	„gyengéd a legkisebbek bőréhez”
Google Adwords (No1 Mosódió Labda)	„...a kicsik és nagyok egészségéért”
Honlap (No1 Mosódió Labda)	„érzékeny bőrűeknek”, „érzékeny bőrűek számára is ajánlott”
- No1 Mosódió Labda csomagolás (Baba) - No1 Mosódió Aktivátor BABA csomagolás (fehér, színes) - No1 Mosódió Aktivátor Classic csomagolás (fehér, színes)	
Honlap (No1 Mosódió Labda)	„egészségmegőrzési céllal minden családnak”
	„egészséges mosás – hogy elkerüld az allergiát!”
	„őrzi bőrd, szervezeted egészségét”
	„Őrzi bőrd, szervezeted egészségét, a sajátodat és egész családodét. Az egészséges mosás azt jelenti, hogy olyan természetes eredetű mosószert használunk, ami nem tartalmaz az egészségre ártalmas kemikáliákat, nem irritálja a bőrt, nem allergizál, nem terheli a szervezetünket.”
	„nem rombolja feleslegesen az egészségünket”
	„egészséges alternatívát nyújt a szintetikus mosószerekkel szemben”
Honlap (No1 Mosódió Labda)	„még inkább kíméli a kicsik érzékeny bőrét”
No1 Mosódió Labda BABA csomagolás	
Szórólap (No1 Mosódió Labda)	
Honlap (No1 Mosódió Labda)	„nem hagy káros vegyszermaradványokat a mosott ruhán”
Szórólap (No1 Mosódió Labda)	„egészséges, vegyszerek nélküli mosás”
Google Adwords (No1 Mosódió Labda)	„moss vegyszerek nélkül”, „mosás vegyszerek nélkül”
Facebook poszt 4. (No1 Mosódió Labda)	„vegyszermentes”, „vegyszermentesen”, „vegyszerek nélkül”
Facebook kampány 1. sz., 2. sz. (No1 Mosódió Labda)	
Sajtóhirdetés (No1 Mosódió Labda)	
Honlap (No1 Mosódió Labda)	
Honlap (No1 Mosódió Labda)	„vegyszerek és allergén hatóanyagok használata helyett természetes tisztasággal ajándékoz meg Téged és családodat.”

	„Fontos családod egészsége... mert a vegyszermentes, egészséges mosás a különleges gondoskodás biztonságát nyújtja családodnak.” „...vegyszerek nélkül mosott ruhákat a Te bőröd is szeretni fogja!” „nem terheli a szervezetedet vegyszerekkel”
Display (No1 termékcsalád)	„Oltalomba vett magyar innováció”
Szórólap (No1 Mosódió Labda)	„nemzeti oltalommal védett magyar innováció”
Honlap (No1 Mosódió Labda)	„Innovatív, nemzeti oltalommal védett termék” „... oltalommal védett technológiával”
No1 Mosódió Labda csomagolás (BABA, Classic)	„magyar innováció, szabadalmaztatott találmány! védjegyoltalommal védett termék!”
• No1 Mosódió Aktivátor BABA csomagolás (fehér, színes) • No1 Mosódió Aktivátor Classic csomagolás (fehér, színes)	„magyar innováció, védjegyoltalommal védett termék”
Szórólap (No1 Mosógép Méregtelenítő)	„Az egészséges mosás a tiszta mosógéppel kezdődik. A No 1 Mosógép Méregtelenítő megszabadítja a mosógépet a szennyeződésektől, a zsíros lerakódásoktól, a vegyi mosószerek maradványaitól, amik rontják a mosóhatást, és mosás közben a textíliákon landolhatnak.”
Honlap (No1 Mosógép Méregtelenítő)	„A hármass hatású No1 Mosógép méregtelenítő tisztítja, védi és higiénikussá varázsolja a gép belsejét. Tisztán tartja a mosógép alkatrészeit, vízkőoldó hatásánál fogva óvja a fűtőszálat, sőt a különleges B.S.Regen mikrokultúra jótékony hatásának köszönhetően a lefolyóban szagtalanít, a csatornába kerülve tisztítja a szennyvizet, csökkenti az algásodást.”
No1 Mosógép Méregtelenítő csomagolás	„méregtelenítő”

Az eljárás alá vont a 2015 augusztusa és 2016 májusa közötti időszakban otthoni használati tesztet (a továbbiakban: Home Use Test) végzett 247 fogyasztó bevonásával, és a tesztlapokat, valamint a Home Use Test összefoglalóját nyilatkozatához csatolta.¹⁷ A Home Use Test összefoglalójában a teszt eredményeivel kapcsolatosan az alábbi megállapítások szerepelnek. „A tesztelő személyek szerint a termék [No1 Mosódió Labda] teljesítette a csomagoláson ígértet. A felhasználók többsége spontán dicsérte a termék azon tulajdonságát, hogy a használat kifejezetten könnyűnek bizonyult, és valóban 5x lehet kielégítően mosni egy labdával. A tesztelők 22%-a említette, hogy a Mosódió Labda önmagában nem elegendő erősen szennyezett ruha vagy makacs foltok esetén. Bőrirritációt, mellékhatást a termék egyetlen esetben sem okozott, noha a tesztelők 26%-ának háztartásában állt fenn korábban származó bőrirritáció, érzékeny bőrrel kapcsolatos probléma. A termék a bőrproblémás családok több mint 80%-a esetében teljesen megoldotta a bőrproblémát, a maradék esetekben pedig kivétel nélkül enyhítette.”¹⁸

Az eljárás alá vont nyilatkozata szerint¹⁹ a Home Use Test nem standardizált teszt volt, és az nem sorolható be egyik nemzetközi teszt-metódus közé sem. A nyilatkozat szerint a

¹⁷ VJ/29-7/2017. és VJ/29-8/2017. 1. pont és 11. melléklet

¹⁸ Home Use Test 1. oldal; VJ/29-8/2017. 11. melléklet

¹⁹ VJ/29-58/2017. 2. melléklet

Home Use Testtel az eljárás alá vont célja a saját tapasztalatainak a visszaigazolása, mélyebb megértése volt.²⁰

Az eljárás alá vont bizonyítékai és nyilatkozatai az egyes vizsgált állításokkal kapcsolatban²¹

1. Környezeti hatásokra vonatkozó állítások

A környezeti hatásra vonatkozó állítások, mint „környezetbarát”, „környezetkímélő” a teljes No1 termékcsalád vonatkozásában megjelentek a Mosóparfüm termékeket kivéve.²²

Az eljárás alá vont nyilatkozata szerint²³ az így jelölt termékek összetevői egyrészt természetes eredetű lebomló szerves anyagok vagy gyors lebomlás során természetazonos anyagra bomló anyagok, másrészt kisebb részben szelektív gyűjtésre alkalmas, újrafeldolgozható összetevők. Az eljárás alá vont nyilatkozata szerint erre tekintettel a környezetre gyakorolt hatásuk kisebb, mint az általánosan használt vegyi összetételű mosószereknek.

Az eljárás alá vont az alábbiak szerint nyilatkozott az egyes érintett termékek összetevőiről.

No1 Mosódió Labda összetétele:²⁴

- Mosódió: természetes összetevő. Ehhez kapcsolódóan csatolta a termék szállítójának eredetigazolását²⁵ és egy geokémikus szakértői állásfoglalást a mosódióról,²⁶ amely az alábbiakat tartalmazza.

„A mosódióval kapcsolatos állásfoglalást elsősorban az INTERNATIONAL JOURNAL OF PHARMACEUTICAL SCIENCES Kutató Intézet által végzett felülvizsgálatra és az általunk elvégzett kísérletek figyelembe vételével írjuk le.

A mosódió egy Indiában élő fa szárított termése, vagyis növényi eredetű), amelyet több ezer éve mosásra és tisztálkodásra használnak. A mosások alkalmával vissza maradt mosódió rostanyag nem mérgező könnyen lebomló és komposztálható.

A mosódió felületaktív szaponint tartalmaz ezért a háztartásban nagyon sokrétű tisztítószerként alkalmazható.

Környezetünk talaj és vízvédelmének megóvása szempontjából, rendkívül kedvező a használata.

A mosódióban lévő szaponin vízzel érintkezve könnyen kioldódik, enyhén habzik, felületaktivitásával oldja a szennyeződések és azt eltávolítja.

Lúgos kémhatású, e tulajdonságának köszönhetően lágyítja a vizet, ezért nem szükséges mellé vízlágyítót alkalmazni. Ezzel is védi a környezetet.

²⁰ VJ/29-58/2017. 2. melléklet

²¹ VJ/29-5/2017. 8. pont

²² VJ/29-5/2017. 8. pont

²³ VJ/29-5/2017. 8. pont

²⁴ VJ/29-5/2017. 8. pont

²⁵ VJ/29-5/2017. 3. melléklet

²⁶ VJ/29-5/2017. 4. melléklet

Önmagában is alkalmas bármilyen színes textilra általános mosására. Használatával kíméljük a textíliát és óvjuk a színét. Érdemes először 2-3 alkalommal alacsony hőmérsékleten használni és az utolsó használat alkalmával a magas hőmérsékleten. A felhasználás gyakoriságát a mosógép mérete a ruhák szennyezettsége és mennyisége befolyásolja. A mosott ruha semleges illatú.

Használatával belépünk az INTELLIGENS tisztítószer világába.”

- BS Regen Mikrokultúra: a mosódíó illatosítására használt természetes anyag.²⁷

A BS Regen mikrokultúrával kapcsolatban a Gazdasági Versenyhivatal adatkérésére²⁸ válaszul az eljárás alá vont az alábbi részletesebb információkat szolgáltatva.²⁹

Az effektív mikroorganizmusok (EM) parányi élőlények, amelyek a természetben mindenhol megtalálhatóak, így az emberi szervezetben is. Az EM „magyar változata” a Balance System Regen mikrokultúra, amelyet az eljárás alá vont nyilatkozata szerint a No1 termékcsalád fejlesztései során eredeti formájában használt fel a vállalkozás. Az effektív mikroorganizmusok egy gyűjtőfogalom, a mikroorganizmusok egy csoportja, amely a természet két dinamikus folyamatán belül a regeneráló hatásért felelős.³⁰

Az eljárás alá vont nyilatkozata szerint az EM problémamegoldók és mindentudók a földművelésben és kertészeti termesztésben, a háztartásban, a környezetvédelemben, az iparban és gyógyászati problémák esetén is. Ez egy multi-mikróba-keverék, melyet a japán agrártudós és egyetemi tanár, Dr. Teruo Higa talált meg a maga specifikus összetételében. Az EM pl. a mezőgazdaságban lehetőséget teremt arra, hogy mindenféle talajtípust művelhető földdé változtasson, melyen az eddigénél sokkal magasabb terméshozamok érhetők el rovarölő szer, vegyszer és műtrágya nélkül. Az eljárás alá vont szerint a BS Regen használata nyújthatja a biogazdálkodás számára az ideális, természetes módszert.³¹

Az eljárás alá vont nyilatkozata szerint az EM természetes összetevői: fotoszintetizáló baktériumok, élesztők, tejsavbaktériumok és gombák, antioxidánsok, amelyek az anabiotikus mikroorganizmusok törzseihez tartoznak. Ha jelen van ezek kombinációja a talajban és elegendő mennyiségben tudnak szaporodni, elősegítik az antioxidációs szint növekedését és ezzel együtt egy megerősödött energiakonzentrációt, ami azt jelenti, hogy aktivitásuk ösztönzi a regenerációs folyamatot a talajban, levegőt és vizet tisztítanak, fokozzák a növények növekedését. Az anabiotikus mikroorganizmusok további pozitív hatása, hogy az általuk kiválasztott anyagok nagy mennyiségű tápanyagot (aminosavakat, szerves savakat,

²⁷ A Balance System Product Family védjegy használati jogát megvásárolta az eljárás alá vont, lásd: VJ/29-16/2017.

²⁸ VJ/29-53/2017. 7. kérdés

²⁹ VJ/29-58/2017. 7. pont

³⁰ VJ/29-58/2017. 7. pont

³¹ VJ/29-58/2017. 7. pont

poliszaharidokat és vitaminokat) tartalmaznak, melyek a növények és állatok számára is hasznosak.³²

A mikroorganizmusok a természetet újjáépítve úgy hatnak, hogy közben nem rombolnak, hanem jótékony felépítő folyamatokat indítanak el. Hatásuk a természetre nézve igen jótékony, anélkül fejtik ki a hatásukat, hogy kárt okoznának a természetben, vagy káros mellékanyagokat bocsájtának ki.³³

Az eljárás alá vont nyilatkozata szerint a No1 termékcsalád részeként a mosódíó falába beépülve segítik a saponin teljes hasznosulását, és az elhasznált mosóvíznek könnyebb kezelhetőséget biztosít a szürke szennyvíz újrahasznosításában. Kémiailag, vegyészeti értelemben nincs értelme módosítani a mikroorganizmusokat, mert a természet a legideálisabb formában jeleníti meg őket. A No1 termékcsalád gyártása során is ebben a természetes formájában került felhasználásra.³⁴

- Kamillakivonat: természetes összetevő. Ehhez kapcsolódóan utalt az eljárás alá vont az eljárás során általa hivatkozott, összetevőkről készített geokémikus szakértői állásfoglalásra (a továbbiakban: szakértői állásfoglalás)³⁵, miszerint a „kamilla illatot a mosódíó fermentálására jelzőanyagként használják, 4 ezrelékben adagolva. A fermentálás során lebomlik, így nem is kerül ki a természetbe, a szennyvízbe. Nem mérgező.”³⁶

- szivacs: nem oldódik, szelektív gyűjtésre alkalmas, újrafeldogozható;

- műanyag háló: nem oldódik, szelektív gyűjtésre alkalmas, újrafeldogozható.

No1 Mosógép Méregtelenítő összetétele:³⁷

- zeolit: természetes összetevő;

Az eljárás alá vont utalt a szakértői állásfoglalásra,³⁸ miszerint a zeolit „a természetben is előforduló térszilikát, amely magas ioncsere kapacitással rendelkezik, ezáltal megkötö a szennyezőanyagokat, mérgeanyagokat, tehermentesíti a kibocsájtott szennyvizet. Kitűnő tulajdonsága a foszfát-eltávolító hatás. A víztisztítóba kerülve a biológiai lebomlás sebességét fokozza, csökkentve a lebontáshoz szükséges időtartamot.”³⁹

- citromsav monohidrát: gyors lebomlású, természetazonos anyagokra bomlik;

A szakértői állásfoglalás⁴⁰ szerint a citromsav monohidrát „fehér, kristályos anyag, a természetben széles körben előfordul, főleg gyümölcsökben. Enyhe, kétértékű sav. A fémeket komplexben tartja. Vízköoldó, vízlágyító hatású. Nem mérgező. A

³² VJ/29-58/2017. 7. pont

³³ VJ/29-58/2017. 7. pont

³⁴ VJ/29-58/2017. 7. pont

³⁵ VJ/29-5/2017. 5. melléklet

³⁶ VJ/29-5/2017. 5. melléklet 5. pont

³⁷ VJ/29-5/2017. 8. pont

³⁸ VJ/29-5/2017. 5. melléklet

³⁹ VJ/29-5/2017. 5. melléklet 1. pont

⁴⁰ VJ/29-5/2017. 5. melléklet

szennyvízben gyorsan lebomlik, oxigéntartalmánál fogva támogatja az anaerob lebomlási folyamatokat.”⁴¹

No1 Mosódíó Aktivátor összetétele:⁴²

- zeolit: természetes összetevő (lásd fentebb);

- nátrium perkarbonát: gyors lebomlású, természetazonos anyagokra bomlik.

A szakértői állásfoglalás⁴³ szerint a nátrium perkarbonát „*fehér, kristályos, szagtalan vízzeloldható szervesetlen vegyület. Magas pH mellett is stabil, vízben könnyen lebomlik, vizes oldata hidrolizál. 40-60 °C-on gyorsan bomlik, amely során oxigén szabadul fel. Szilárd tisztítószerekben, mint aktív oxigéndonor alkalmazható. Fogászatban is használják fehéritésre. A vízben gyorsan leadja oxigéntartalmát, elősegíti az aerob biológiai lebontási folyamatokat. Az anaerob, patogén baktériumok fejlődését hátráltatja. A szennyvízben elősegíti a zsírok, olajok emulgeálódását, gyorsítva ezzel lebomlásukat.*”⁴⁴

- nátrium-karbonát: gyors lebomlású, természetazonos anyagokra bomlik.

A szakértői állásfoglalás⁴⁵ szerint a nátrium karbonát „*kristályos por, vízben kitűnően oldódik, lúgos kémhatású. Növényi hamuban is előfordul. Kősóból- széndioxid felhasználásával gyártják. Elősegíti a zsírok diszpergálódását, az olajok emulgeálódását. Ezáltal a szennyvízben gyorsul ezek biológiai lebomlása. Behígulva nem mérgező a halakra, növényekre.*”⁴⁶

No1 Mosóparfümök:

Az eljárás alá vont e termékek összetételével kapcsolatban semmit sem nyilatkozott, előadta azonban, hogy e termékek csomagolásain és marketing megjelenéseiben nem szerepeltek a vizsgált kifejezések.⁴⁷

2. Egészségre gyakorolt hatásra vonatkozó állítások

Az eljárás alá vont nyilatkozata szerint az egészségre gyakorolt hatást állító kifejezéseket, mint

- a) „*bőrirritációban és bőrbetegségben szenvedőknek*”,
- b) „*hipoallergén*”,
- c) „*bőrkímélő*”

a Mosóparfüm termékeket kivéve a teljes No1 termékcsalád vonatkozásában kommunikálta.⁴⁸ A fenti a)-c) pontban szereplő kifejezések az eljárás alá vont nyilatkozata szerint azonban 2016 júliusától már nem szerepelnek marketing megjelenéseken.⁴⁹

⁴¹ VJ/29-5/2017. 5. melléklet 4. pont

⁴² VJ/29-5/2017. 8. pont

⁴³ VJ/29-5/2017. 5. melléklet

⁴⁴ VJ/29-5/2017. 5. melléklet 2. pont

⁴⁵ VJ/29-5/2017. 5. melléklet

⁴⁶ VJ/29-5/2017. 5. melléklet 3. pont

⁴⁷ VJ/29-5/2017. 8. pont

⁴⁸ VJ/29-5/2017. 8. pont

⁴⁹ VJ/29-5/2017. 8. pont

- d) A „*kíméletes a bőrhöz*” kifejezés szerepel a Mosódió Labda és Mosódió Aktivátor termékeken.

A „*kíméletes a bőrhöz*” kifejezés tényszerűségét azzal kívánta igazolni az eljárás alá vont, hogy nyilatkozata szerint az érintett termékekből csak a természetes anyagok vagy gyors lebomlás során természetazonos anyagokra bomló anyagok oldódnak a vízben a mosás során. A kifejezés az eljárás alá vont szerint nem állít és nem sugall gyógyhatást, hanem azt sugallja, hogy a termék nem ront a bőr fennálló állapotán.⁵⁰

A vízben oldódó természetes anyag, a mosódió szaponin (*Sapindustrifoliatum*) összetevőjének a termőhelyén, Indiában és Ázsiában az eljárás alá vont szerint közismert a tisztító hatása, széles körben használja a népi gyógyászat, és alapanyagként a gyógyszer- és környezetvédelmi ipar.⁵¹

- e) Az eljárás alá vont nyilatkozata szerint a népszerűsítés során használt

- „*legyen a mosás egészséges*”, és
- „*egészséges mosás*”

állításokat a Mosóparfüm termékeket kivéve a teljes No1 termékcsalád vonatkozásában kommunikálta.⁵²

Az eljárás alá vont értelmezésében az „*egészséges mosás*” kifejezés azt a fajta mosást jelenti, amelynek során nem viszünk be a ruhába az egészségre ártalmas vegyszert, amelyek a ruhát felvéve, a bőrrel érintkezve irritálhatnák a bőrt. Állítása szerint a szervezet bőrön keresztül történő terhelését igyekszik ezzel csökkenteni az eljárás alá vont. Az a tény, hogy az „*egészséges*” jelzőt a „*mosás*”-ra, mint főnévre vonatkoztatja, az eljárás alá vont véleménye szerint függetleníti a jelzőt az embertől, tehát nem az ember egészségéről kommunikál, ez nem jelenik meg a szókapcsolatokban. Az „*egészséges mosás*” kifejezés állítása szerint a legkevésbé sem utal az egészség helyreállítására és logikai kapcsolat is csak a hatásgyakorlás mértékéig létezik.⁵³

3. A „nemzeti oltalommal védett” jelleggel összefüggő állítások

A „*nemzeti oltalommal védett*” és azzal azonos tartalmú állításokat nyilatkozata szerint a No1 Mosódió Labda és a No1 Mosódió Aktivátor termékeken kommunikálta az eljárás alá vont.⁵⁴

Az eljárás alá vont nyilatkozata⁵⁵ szerint a vizsgált termékek gyártása során olyan találmány került felhasználásra, amelynek szabadalmi bejelentése 2016. január 26-án megtörtént, és csatolta az SZTNH erről szóló értesítését.⁵⁶ Továbbá azt nyilatkozta, hogy a nemzetközi szabadalmi védelem iránti igény létjogosultságát a WIPO képviselőjében visszaigazolták, amelyet szintén csatolt. Előadása szerint megerősítésre került a bejelentés

⁵⁰ VJ/29-5/2017. 8. pont

⁵¹ VJ/29-5/2017. 8. pont

⁵² VJ/29-5/2017. 8. pont

⁵³ VJ/29-5/2017. 8. pont

⁵⁴ VJ/29-5/2017. 8. pont

⁵⁵ VJ/29-5/2017. 8. pont

⁵⁶ VJ/29-5/2017. 6. számú melléklet

újdomsága, feltalálói tartalma, ipari alkalmazhatósága és elsőbbségi időpontként a 2016. január 26.⁵⁷

Az eljárás alá vont (ugyancsak a 2017. szeptember 8-án kelt) nyilatkozatában⁵⁸ a „nemzeti oltalommal védett” kijelentés vizsgálata körében felhívta a figyelmet arra, hogy a fenti ideiglenes védettségen túlmenően a No1 Mosódió Labda termékben olyan alkotórész került felhasználásra (a Balance System Product Family) jogszerűen, amely védjegy oltalommal védett M1500123 lajstromszám alatt 2015. október 29. óta.

4. „A vegyszermentes” jellegre vonatkozó állítások

Az eljárás alá vont nyilatkozata szerint a „vegyszermentes” kifejezést a No1 Mosódió Labda termékeknél alkalmazta.⁵⁹

Az eljárás alá vont nyilatkozata szerint vegyszer alatt érti az olyan vegyi hatású, kémiai módszerrel előállított gyakorlati alkalmazású anyagokat, amelyek jelen vannak a környezetünkben, élelmiszerekben, kozmetikumokban, tisztítószerekben.⁶⁰ Az eljárás alá vont a vegyszer fogalma, illetve ezzel összefüggésben a kémiai módszer és a vegyi hatás fogalma kapcsán továbbá a Természettudományi Lexikon meghatározására hivatkozott.⁶¹

- *Vegyszer*: iparilag előállított és forgalomba hozott termék, amelyet kémiai sajátosságai (és nem pl. alakja) folytán használunk fel. Nem azonos a vegyülettel, mivel az egységes, míg a vegyszer a megadott vegyület mellett csaknem mindig tartalmaz szennyezésként idegen vegyületeket.
(Vegyület: olyan kémiai anyag, amely különféle atomokat tartalmaz, és a klasszikus fizika módszereivel nem bontható alkotórészeire.)
- *Kémiai módszer*: kémiai folyamat: olyan jelenség, amely a kémiai összetétel, illetve szerkezet megváltoztatásával jár.
- *Vegyi hatás*: kémiai változást eredményező folyamat, azaz kémiai reakció.
(Kémiai reakció: a kémiai összetétel, illetve szerkezet megváltozásával járó jelenség. A kémiai reakció termékei minőségileg különböznek a kiindulási anyagoktól, de a termékek tömegének összege egyenlő a kiindulási anyagok tömegének összegével.)⁶²

A Mosódió Labda összetevői közül vízben oldódó a mosódió egy része, a mikrokultúra és a kamillakivonat. Ezek természetes anyagok, így mentesek a vegyszerektől az eljárás alá vont nyilatkozata szerint.⁶³ A nem természetes összetevők az eljárás alá vont nyilatkozata szerint nem oldódnak, hanem változatlan formában és tartalommal eltávolíthatóak a mosást követően, és szelektív gyűjtést követően újrafeldolgozhatóak.⁶⁴

5. A „méregtelenítő” hatásra vonatkozó állítások

A No1 Mosógép Méregtelenítő nevű termékre vonatkozó „méregtelenítő” hatásállítás kapcsán az eljárás alá vont előadta, hogy mivel a mérgező anyagok a bőrön keresztül is be

⁵⁷ VJ/29-5/2017. 8. pont

⁵⁸ VJ/29-10/2017. 3. pont

⁵⁹ VJ/29-5/2017. 8. pont

⁶⁰ VJ/29-5/2017. 8. pont

⁶¹ VJ/29-58/2017. 9. pont

⁶² VJ/29-58/2017. 9. pont

⁶³ VJ/29-5/2017. 8. pont

⁶⁴ VJ/29-5/2017. 8. pont

tudnak jutni a szervezetbe, az eljárás alá vont szerint fontos, hogy a bőrrel érintkező anyagok, például a ruhanemű ne tartalmazzanak mérgező anyagokat.⁶⁵

Az eljárás alá vont előadta, hogy a mosógépek a rendeltetésszerű használat során különböző anyagokkal szennyeződnek. A szennyeződések elsősorban a mosott textilekről kerülnek a mosógépbe. A külső szennyeződések felül (sár, fű, ételfoltok stb.) a szennyes ruhaneműk jelentős mennyiségben tartalmaznak az emberi szervezetből származó szerves anyagokat (izzadság, vér, széklet, a bőr elhalt hámsejtjei stb.), amelyek táptalajai a mikroorganizmusoknak, továbbá az emberi szervezetből a ruhára kerülő baktériumokat, gombákat is tartalmaznak. A ruhaneműkre kerülő mikroorganizmusoknak azonban álláspontja szerint nemcsak az élő szervezet, hanem a külső környezet, sőt maga a mosógép is forrása lehet, különösen akkor, ha elhanyagolják.⁶⁶

Az eljárás alá vont csatolt egy táblázatot,⁶⁷ amely a háztartási mosógépekben tipikusan előforduló mikroorganizmusokat (baktériumtörzseket és penészgombafajtákat) tartalmazza, feltüntetve azok forrását is. Az eljárás alá vont nyilatkozata szerint⁶⁸ a mosógépben megbújó mikroorganizmusok azon kívül, hogy fertőzhetnek, anyagcsere-termékeikkel is szennyezik a gépet. Ilyen anyagcsere-termékek például a baktériumok és gombák által kibocsátott mikotoxinok, melyek az eljárás alá vont nyilatkozata szerint a mérgek kategóriájába tartoznak. „A mikroorganizmusok által termelt mérgek lehetnek baktériumtoxinok és mikotoxinok.”⁶⁹ „A mikotoxinok egyes penésztörzsek másodlagos anyagcseretermékei, amelyek mérgező hatása elérheti a legerősebb mérgekét, és egyeseknek rákkeltő hatásuk is van.”⁷⁰

Egyes baktériumok és gombák az eljárás alá vont előadása szerint⁷¹ tehát toxinokat termelnek. Ahhoz, hogy ezeket az anyagcseretermékeket előállítsák és szaporodni tudjanak, táptalajra van szükségük. Kiváló táptalaj számukra a mosógépek belsejére rakódó szennyeződés és üledék, mely a szennyesből kioldódó ételfoltok, az emberi szervezetről a ruhára jutó elhalt hámsejtek, vér, izzadság, faggyú stb. maradványait tartalmazza.⁷²

Az eljárás alá vont nyilatkozata szerint⁷³ a mosódiónak egyrészt a fizikai tisztítóhatása, másrészt a kutatásokkal igazolt és alátámasztott gombaölő és antibakteriális hatása bír jelentőséggel. Az eljárás alá vont állítása szerint a mosódiónak fizikai tisztítóhatása okán régóta használt tisztítószer a természetes termőhelyén.⁷⁴

⁶⁵ VJ/29-5/2017. 8. pont

⁶⁶ VJ/29-5/2017. 8. pont. Forrás: B.P. Bockmühl, Rhine-Waal: Laundry hygiene – how to get more than clean, Journal of Applied Microbiology (2017.02.15.), (kiadó: The Society for Applied Microbiology, UK). Online elérhető: <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/jam.13402/pdf> (a továbbiakban: B.P. Bockmühl, Rhine-Waal: Laundry hygiene – how to get more than clean).

⁶⁷ VJ/29-5/2017. 8. melléklet

⁶⁸ VJ/29-5/2017. 8. pont

⁶⁹ VJ/29-5/2017. 8. pont. Forrás: Csapó János, Csapóné Kiss Zsuzsanna: Élelmiszer-kémia (Mezőgazda kiadó, 2003.); online elérhető: http://www.tankonvvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_521_Élelmiszer_kemia/adatok.htm (a továbbiakban: Élelmiszer-kémia), 11.6. fejezet

⁷⁰ VJ/29-5/2017. 8. pont (Élelmiszer-kémia 11.2.2. fejezet)

⁷¹ VJ/29-5/2017. 8. pont. (Forrás: B.P. Bockmühl, Rhine-Waal: Laundry hygiene – how to get more than clean)

⁷² VJ/29-5/2017. 8. pont. (Forrás: B.P. Bockmühl, Rhine-Waal: Laundry hygiene – how to get more than clean)

⁷³ VJ/29-5/2017. 8. pont

⁷⁴ VJ/29-5/2017. 8. pont

Az eljárás alá vont nyilatkozata szerint számtalan – a mérgek témaköréhez kapcsolódó – kutatás fellelhető, amelyek közül hármat emelt ki, és csatolta ezen anyagok magyar nyelvű fordításait.⁷⁵

A versenyfelügyeleti eljárás során a Gazdasági Versenyhivatal által feltárt további információk

A Gazdasági Versenyhivatal a mosó- és öblítő szerek piacán is tevékenykedő nagyobb piaci szereplőket adatszolgáltatásra hívta fel a mosószerek és öblítő szerek „érzékeny bőrre alkalmas” jellegével kapcsolatos állításokkal összefüggésben.⁷⁶

A versenyfelügyeleti eljárás során a harmadik félként megkeresett Henkel Magyarország Kft. (a továbbiakban: Henkel), mint a tágabb értelemben vett mosó- és öblítő szer piac egyik meghatározó szereplője úgy nyilatkozott,⁷⁷ hogy az általa forgalmazott textilöblítők és mosószerek tekintetében a szenzitív jelző használatát (a) az érintett termékek speciális összetételével, vagy másfelől (b) az ún. „wash&wear”, az ún. „hand immersion”, vagy az ún. „patch” / epikután tesztek valamelyikével, vagy (c) analógia alkalmazásával támasztja alá.

A Henkel előadta, hogy a szenzitív termékek összetételének kialakítása során figyelembe veszik, hogy bizonyos mosószerekben és öblítőkben jellemzően használt összetevők tekintetében milyen ismert, szakirodalmi adatok, tapasztalati tények, illetve iránymutatások alapján allergizáló, illetve szenzibilizáló hatású összetevők kerülhetnek, illetve ezek hogyan válthatók ki, vagy hogyan csökkenthető a mennyiségük.

A Henkel nyilatkozata szerint⁷⁸ a szenzitív jelző használatát alátámasztó másik lehetséges mód, melyet jellemzően párhuzamosan alkalmaznak, a termék speciális összetételén túl valamilyen dermatológiai teszt elvégzése. A kozmetikai és háztartásvegyiparban ismert, a Henkel, illetve a Henkel megbízásából dolgozó tesztintézetek által is alkalmazott tesztek a következők: ún. „wash&wear” teszt, ún. „hand immersion” teszt, ún. „patch” teszt / epikután teszt.

A versenyfelügyeleti eljárás során a harmadik félként megkeresett Procter & Gamble Hungary Kft. (a továbbiakban: Procter & Gamble), mint a tágabb értelemben vett mosó- és öblítő szer piac másik meghatározó szereplője úgy nyilatkozott,⁷⁹ hogy a „sensitive” jelzővel jelölt termékek forgalomba hozatala előtt klinikai vizsgálatokat végez olyan személyeken, akik a bőrüket érzékenynek tekintik. A tesztben való részvétel érdekében az alanyok először egy kérdőívet töltenek ki, amelynek eredményei alapján megállapításra kerül, hogy az illető bőre érzékeny vagy sem. Az érzékenység megállapítása a szenzoros irritáció (égető, szúró vagy viszkető érzés), vagy látható irritáció (kipirosodás, hámlás, bőrszárazság) figyelembe vételével kerül sor. Az így kiválasztott érzékeny bőrű résztvevők 28 napos otthoni teszt során használják és értékelik a terméket.⁸⁰

⁷⁵ VJ/29-5/2017. 9. melléklet

⁷⁶ VJ/29-26/2017., VJ/29-31/2017., VJ/29-32/2017.

⁷⁷ VJ/29-34/2017. 1. pont

⁷⁸ VJ/29-34/2017. 1.

⁷⁹ VJ/29-29/2017. 1. pont

⁸⁰ VJ/29-29/2017. 1. pont

A Procter & Gamble előadta továbbá,⁸¹ hogy a tesztet megelőzően az érzékeny bőrűek számára kifejlesztett termékekből eltávolításra vagy mennyiségi csökkentésre kerülnek azok az összetevők, amelyek ismertén bőrirritációt vagy érzékenységet okozhatnak, pl. tartósító anyagok, színezékek és illatosítók, illetve azok, amelyek korábbi klinikai vizsgálatok során kedvezőtlen hatást gyakoroltak a bőrre. A tesztek elvégzésre különböző nemzetközi szttenderdek, pl. az American Standard for Testing and Measures International által kifejlesztett módszertan figyelembe vételével kerül sor.⁸²

A Gazdasági Versenyhivatal a versenyfelügyeleti eljárás során megkereste⁸³ az Emberi Erőforrások Minisztériuma Országos Tisztifőorvosi Feladatokért Felelős Helyettes Államtitkárság Kémiai Biztonsági és Kompetens Hatósági Főosztályát, mint a kémiai biztonságért felelős hatóságot⁸⁴ (a továbbiakban: a kémiai biztonságért felelős hatóság).⁸⁵

A kémiai biztonságért felelős hatóság a mosódió – mint mosóaktív anyagot tartalmazó organikus anyag – tekintetében fogalmazta meg nyilatkozatát. A kémiai biztonságért felelős hatóság szerint a mosódió hatóanyagai, a mosóaktivitásért is felelős szaponinok allergiát okozó hatásáról a rendelkezésre álló szakirodalom nem tesz említést.⁸⁶ Amennyiben a termék a mosódión kívül egyéb pl. illatanyagokat nem tartalmaz, a kémiai biztonságért felelős hatóság szerint dermális hatással a kézi mosás vagy a mosott ruhán maradt szermaradványok tekintetében sem kell számolni.

A kémiai biztonságért felelős hatóság továbbá kizárólag a mosódiót, mint „nyers” mosásra alkalmas anyagot hasonlította össze nyilatkozatában⁸⁷ a modern mosószerekkel. Nyilatkozata szerint az utóbbiak sokkal több veszélyes összetevőt, pl. tenzideket, mosószertől függően különféle adalékanyagokat (pl. vízlágyítók, enzimek, töltőanyagok, fehérítők, baktérium- és gombaölő hatású anyagok, illat- és színanyagok) tartalmazhatnak. A modern mosószerek és öblítők esetleges allergizáló hatása – az expozíció nagyobb gyakorisága miatt – elsősorban a ruhaneműn maradt összetevőkkel való érintkezés esetén érvényesülhet. Összehasonlítva a mosódiót – mint mosóaktív anyagot tartalmazó organikus anyagot – a modern, mosásra használt termékek (mosószerekkel, öblítőkkel) az összetevőktől – főként a felhasznált illat-, színanyagoktól és tartósítószerektől – függően, dermális expozíció esetén rendelkezhetnek egészségi kockázattal, ezen belül is allergiát kiváltó hatással a kémiai biztonságért felelős hatóság szerint.⁸⁸

A kémiai biztonságért felelős hatóság nyilatkozata alapján⁸⁹ jogszabályi definíció a vegyszer fogalmára ismeretei szerint nincs. A Römp Vegyészeti Lexikon szerint vegyszernek (kemikáliának) minősül a laboratóriumi kémiai eljárással vagy az iparban technikai eljárással előállított összes kémiai preparátum.

A kémiai biztonságért felelős hatóság nyilatkozata szerint⁹⁰ a „No1 Mosódió Labda Classic” és a „No1 Mosódió Labda BABA” termékek egyike sem szerepel a magyarországi

⁸¹ VJ/29-29/2017. 1. pont

⁸² VJ/29-29/2017. 1. pont

⁸³ VJ/29-35/2017.

⁸⁴ Jogelődje az Országos Közegészségügyi Központ Országos Kémiai Biztonsági Igazgatóság.

⁸⁵ Lásd: VJ/29-40/2017.

⁸⁶ VJ/29-40/2017. 1. számú melléklet 4. pont

⁸⁷ VJ/29-40/2017. 1. számú melléklet 4. pont

⁸⁸ VJ/29-40/2017. 1. számú melléklet 4. pont

⁸⁹ VJ/29-40/2017. 1. számú melléklet 1. pont

⁹⁰ VJ/29-40/2017. 1. számú melléklet 1. pont

veszélyes keverék terméknnyilvántartásban. Az e termékek biztonsági adatlapjain szereplő információk alapján az alábbi megállapításokat tette a hatóság.⁹¹

A fenti vegyszer-definíciót alapul véve az összetevők közül

- a mosódió nem tekinthető vegyszernek,
- a BS Regen mikrokultúráról információval nem rendelkezik a hatóság, de feltehetőleg mikrobiológiai vagy enzinkultúráról van szó (ha utóbbiról, akkor vegyszernek tekintendő),
- a parfüm, függetlenül attól, hogy szintetikus vagy természetes (illóolaj) eredetű, minden esetben vegyszernek tekintendő, mivel előbbi laboratóriumi, utóbbi ipari technikai eljárással készült preparátum.⁹²

A kémiai biztonságért felelős hatóság nyilatkozata alapján⁹³ a Römpp Vegyészeti Lexikon definíciója szerint kémiai értelemben méregtelenítés minden olyan eljárás, amely az anyagcsere mérgező termékeit vagy a szervezetbe kívülről bejutott mérgező anyagokat kiválasztja, vagy ártalmatlan alakban megköti. Ezen kívül méregtelenítésnek nevezik az atmoszférába, a vizekbe, a talajba, az élelmiszerekbe, stb. jutott mérgező anyagok ártalmatlanná tételét, valamint a személyekre, készülékekre és a terepre került vegyi, harci anyagok ártalmatlanná tételét, eltávolítás vagy nem mérgező terméké váló alakítás útján. Ezt a definíciót a kémiai biztonságért felelős hatóság szerint az ember szempontjából méregnek tekintendő anyagokra kell értelmezni, így ebben az értelemben a „No1 Mosógép Méregtelenítő” elnevezés egy olyan termékre utal, amely a mosógépben keletkező, az emberre veszélyes, sőt mérgező anyagok semlegesítését, hatástalanítását végzi.

A kémiai biztonságért felelős hatóság nyilatkozata szerint⁹⁴ a „No1 Mosógép Méregtelenítő” termék kétkomponensű: a biztonsági adatlap szerint az 1. komponens több mint 99,5%-ban citromsav-monohidrárt tartalmaz, melynek vízkőoldó hatása van, ezen szerepét tekintve a mosógépet védi az azt idővel károsítani képes anyagtól. A termék 2. komponense zeolitot (szilikátásvány por alakban), nátrium-glükonátot, mosódiót, BS Regen mikrokultúrárt és parfümöt tartalmaz. A zeolitnak a mosószergyártásban vízlágyító szerepe van, a nátrium-glükonátot fém és üvegtisztítás során alkalmazzák, a mosódió mosóaktív anyagokat (szaponinokat) tartalmaz, ezen összetevők tehát vagy tisztító hatásúak, vagy a tisztító hatás fokozása a feladatuk. A BS Regen mikrokultúráról információval nem rendelkezik a hatóság, de feltételezése szerint egy mikrobiológiai vagy enzim kultúráról van szó, utóbbi a tisztító hatás fokozásában játszhat szerepet, esetleg fertőtlenítő hatása lehet. A citromsav-monohidrárt, zeolit, nátrium-glükonát, mosódió összetevőkkel kapcsolatban a hatóság szerint kijelenthető, hogy a termék szerepe a mosógép vízkőtelenítése, tisztítása, tehát a mosógép működése szempontjából előnytelen és idővel káros hatású vízkőlerakódást, egyéb szennyeződések hivatottak feloldani.⁹⁵

II. Alkalmazott jogszabályi rendelkezések

Az Fttv. 3. § (1) bekezdése szerint tilos a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat.

⁹¹ VJ/29-40/2017. 1. számú melléklet 1. pont

⁹² VJ/29-40/2017. 1. számú melléklet 1. pont

⁹³ VJ/29-40/2017. 1. számú melléklet 3. pont

⁹⁴ VJ/29-40/2017. 1. számú melléklet 3. pont

⁹⁵ VJ/29-40/2017. 1. számú melléklet 3. pont

Az Fttv. 6. § (1) bekezdése b) pontja szerint megtévesztő az a kereskedelmi gyakorlat, amely valótlan információt tartalmaz, vagy valós tény – figyelemmel megjelenésének valamennyi körülményére – olyan módon jelenít meg, hogy megtéveszti vagy alkalmas arra, hogy megtéveszse a fogyasztót az áru lényeges jellemzői – többek között az alábbiak – tekintetében, és ezáltal a fogyasztót olyan üzleti döntés meghozatalára készíti, amelyet egyébként nem hozott volna meg, vagy erre alkalmas:

- bg) az adott célra való alkalmassága, a használatától várható eredmények, előnyei,
- bi) környezeti hatásai,
- bj) az egészségre gyakorolt hatása.

Az Fttv. mellékletének 3. pontja szerint tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatnak minősül a minőségi jelzés, bizalmi jegy vagy hasonló megkülönböztető jelölés jogosulatlan feltüntetése.

Az Fttv. 19. § c) pontja szerint a Gazdasági Versenyhivatalnak a kereskedelmi gyakorlat tisztességtelenségének megállapítására irányuló eljárására – az Fttv.-ben meghatározott eltérésekkel – a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tptv.) rendelkezéseit kell alkalmazni.

A Tptv. 44. §-a szerint a versenyfelügyeleti eljárásra – a törvényben meghatározott szűk körű kivételtől eltekintve – a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) rendelkezéseit kell alkalmazni.

A Ket. 31. § (1) bekezdés i) pontja szerint a hatóság az eljárást megszünteti, ha a tényállás a határozat meghozatalához szükséges mértékben nem volt tisztázható, és további eljárási cselekménytől sem várható eredmény.

A Tptv. 82. § (1) bekezdése szerint a vizsgálónak a versenyfelügyeleti eljárás során hozott végzése ellen külön jogorvoslatnak csak akkor van helye, ha azt a Ket. vagy a Tptv. megengedi.

A Ket. 98. § (3) bekezdés c) pontja alapján önálló fellebbezésnek van helye az eljárást megszüntető első fokú végzés ellen.

A Ket. 101. § (1) bekezdése alapján a fellebbezésnek a döntés végrehajtására halasztó hatálya van.

III. A döntés

A jelen végzés I.-II. pontjaiban írtakra tekintettel a Gazdasági Versenyhivatal – a Ket. 31. § (1) bekezdésének i) pontja alkalmazásával – a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, mivel a vizsgálat során beszerzett bizonyítékok alapján a vizsgált tényállások a határozat meghozatalához szükséges mértékben nem voltak tisztázhatóak, és az eljárás folytatásától sem várható eredmény az alábbi indokokra tekintettel.

A Gazdasági Versenyhivatal előjáróban kiemeli, hogy a versenyfelügyeleti eljárás során feltártak alapján megállapítható, hogy a vizsgált állítások a No1 termékcsaládba tartozó termékek közül elsősorban a No1 Mosódió Labdákra, valamint a No1 Mosódió Aktivátorokra és a No1 Mosógép Méregtelenítőre vonatkozóan jelentek meg az eljárás alá vont

kereskedelmi kommunikációjában. A No1 Mosóparfüm termékekre vonatkozó kereskedelmi kommunikációkban nem jelentek meg a vizsgált állítások.

1. Az Fttv. 6. § (1) bekezdése szerinti rendelkezések alapján vizsgált magatartások értékelése

A Gazdasági Versenyhivatal következetes gyakorlata alapján az Fttv. 6. § (1) bekezdése szerinti jogsértés megállapíthatóságához két tényállási elem együttes megvalósulása szükséges:

- a) egyfelől azt kell bizonyítani, hogy a fogyasztó ügyleti döntése alapjául szolgáló információ megtévesztő volt,
- b) másrészt azt, hogy az eljárás alá vont magatartása alkalmas volt arra, hogy a fogyasztót olyan ügyleti döntés meghozatalára készítse, amelyet egyébként e megtévesztő információ nélkül nem hozott volna meg.

A Gazdasági Versenyhivatal álláspontja szerint az Fttv. 6. § (1) bekezdése alapján vizsgált állítások azon Fttv. 4. § (1) bekezdése szerinti fogyasztók figyelmének felkeltésére lehetnek különösen alkalmasak, akik

- kiemelt figyelmet fordítanak a környezetvédelemre, és a mindennapokban keresik a környezetkímélő fogyasztás megoldásait,
- jellemzően előszeretettel próbálnak ki alternatív mosó-, illetve öblítő szereket,
- figyelmet fordítanak az egészséges fogyasztás megoldásainak keresésére is.

A Gazdasági Versenyhivatal megítélése szerint a versenyfelügyeleti eljárásban vizsgált kereskedelmi gyakorlattal érintett fogyasztók vélhetően a fenti szempontok figyelembe vételével vásárolnak, melyhez körültekintőbb termékválasztás, valamint a tájékozódás igénye és kritikus hozzáállás párosulhat a fogyasztók részéről.

A versenyfelügyeleti eljárás során feltárt információk szerint a mosódíó, mint termékösszetevő alkalmazásával az eljárás alá vont összességében egy olyan, általa újnak mondott technológiát alkalmazott, amellyel gyakorlatilag a mosás kereteit igyekezett tágítani (alapvetően a fogyasztói észlelésre, érzetre alapozottan), miközben a fogyasztói elvárás ebben a tekintetben nehezen feltárható, illetve az eljárás alá vont által alkalmazott technológia – az általános forgalomba hozatali jogszabályi követelményeken túl – nem szabályozott. Mindezekre figyelemmel a Gazdasági Versenyhivatal – az alábbiakban ismertetett szempontok értékelése alapján – sem azt nem tudta megállapítani, hogy a termékcsalád nem rendelkezik az eljárás alá vont egyes kommunikációs eszközein megjelölt hatással, sem azt nem tudta cáfolni, hogy – az eljárás alá vont által benyújtott bizonyítékok alapján – a termékcsalád rendelkezik ezen ígért hatásokkal (azaz hogy a vizsgált kereskedelmi gyakorlat nem volt jogsértő).

1.1. A környezeti hatásra vonatkozó állítások [Fttv. 6. § (1) bekezdés bi) alpont]

Az eljárás alá vont a versenyfelügyeleti eljárás során feltártak alapján jellemzően a No1 Mosódíó Labda termékekre vonatkozó kereskedelmi kommunikációiban alkalmazta a jelen végzés I. Tényállás fejezetében ismertetett táblázatban hivatkozott, vizsgált környezetre ható állításokat.

Az eljárás alá vont tudományos cikkekkel, tanulmányokkal igyekezett bizonyítani az eljárás során, hogy a mosódió, mint termékösszetevő természetes eredetű anyag és számos előnyös, így többek között környezetbarát jellemzővel rendelkezik.

A versenyfelügyeleti eljárás során feltártak alapján a Gazdasági Versenyhivatal megállapította, hogy számos termék érhető el a vizsgálattal érintett szűkebb, ún. alternatív mosószer piacon.

A számos, mosódiót is tartalmazó alternatív mosószer piaci szegmensben a mosódió-tartalomra tekintettel is jellemző a környezeti hatásokkal kapcsolatos állítások alkalmazása. Erre figyelemmel a fogyasztót az alternatív, mosódió tartalmú mosószerek közötti választása során számos egyéb tényező is befolyásolhatja egy konkrét termék megvásárlására vonatkozó üzleti döntése során. Ilyen lehet például a termék ára, a termék praktikus használatának lehetősége, a termék kiszerezése, a termék egyéb összetevői, a termék illata, csomagolóanyaga, stb.

Minderre tekintettel a Gazdasági Versenyhivatal értékelése szerint az eljárás során feltártak alapján nem bizonyítható, hogy a fent említett számos más tényező mellett a környezeti hatásokra vonatkozó kereskedelmi kommunikációs állítások olyan meghatározóak lettek volna a fogyasztó számára a számos alternatív, mosódiót is tartalmazó mosószer közötti választása során, amelyek hatására dönthetett volna a vizsgált kereskedelmi gyakorlattal érintett termékek – így különösen a No1 Mosódió Labda – megvásárlása mellett, azaz nem bizonyított, hogy ezek az állítások alkalmasak voltak arra, hogy a fogyasztót olyan üzleti döntés meghozatalára készítsék, amelyet egyébként nem hozott volna meg, és az eljárás folytatásától sem várható további eredmény e tekintetben.

1.2. Az egészségre ható állítások [Fttv. 6. § (1) bekezdés bj) alpont]

Az eljárás alá vont a versenyfelügyeleti eljárás során feltártak alapján jellemzően a No1 Mosódió Labda termékre vonatkozó kereskedelmi kommunikációiban alkalmazta a vizsgált egészségre ható állításokat. Az állítások közül a leghangsúlyosabban az „egészséges mosás”, illetve az ezzel azonos üzenetű állítások, valamint a „bőrkímélő” és ezzel azonos üzenetű állítások jelentek meg a kereskedelmi gyakorlatban. Az eljárás alá vont a honlapon is kifejtette, hogy értelmezése szerint *„az egészséges mosás azt jelenti, hogy olyan természetes eredetű mosószert használunk, ami nem tartalmaz az egészségre ártalmas kemikáliákat...”*.

Az eljárás alá vont az egészségre ható állítások bizonyítékeként benyújtotta a fentebb hivatkozott Home Use Teszt eredményeit. A Home Use Teszt alapján a megkérdezettek elégedettek voltak a No1 Mosódió Labdával, és *„bőrirritációt, mellékhatást a termék egyetlen esetben sem okozott... A termék a bőrproblémás családok több mint 80%-a esetében teljesen megoldotta a bőrproblémát, a maradék esetekben pedig kivétel nélkül enyhítette.”*⁹⁶

A versenyfelügyeleti eljárás során megkeresett kémiai biztonságért felelős hatóság⁹⁷ a mosódió – mint mosóaktív anyagot tartalmazó organikus anyag – tekintetében fogalmazta meg nyilatkozatát, miszerint annak hatóanyagai, a mosóaktivitásért is felelős szaponinok allergiát okozó hatásáról a rendelkezésre álló szakirodalom nem tesz említést. Amennyiben a termék a mosódión kívül egyéb pl. illatanyagokat nem tartalmaz, a kémiai biztonságért felelős hatóság szerint dermális hatással a kézi mosás vagy a mosott ruhán maradt szermaradványok tekintetében sem kell számolni. A kémiai biztonságért felelős hatóság továbbá kizárólag a

⁹⁶ Home Use Test 1. oldal; VJ/29-8/2017. 11. melléklet

⁹⁷ VJ/29-40/2017. 1. számú melléklet 4. pont

mosódiót, mint „nyers” mosásra alkalmas anyagot hasonlította össze nyilatkozatában a modern mosószerekkel, amelyek sokkal több veszélyes összetevőt, pl. tenzideket, mosószertől függően különféle adalékanyagokat (pl. vízlágyítók, enzimek, töltőanyagok, fehérítők, baktérium- és gombaölő hatású anyagok, illat- és színanyagok) tartalmazhatnak.⁹⁸

A versenyfelügyeleti eljárás során a harmadik félként megkeresett Henkel és a Procter & Gamble nyilatkozatai és a versenyfelügyeleti eljárás során beszerzett egyéb információk alapján a Gazdasági Versenyhivatal megállapította, hogy nincs jogszabály által egyértelműen meghatározott módszer a mosó- és öblítő szerek egészségre, illetve bőrre való hatásának vizsgálatára. Ezen hatások alátámasztására a piaci szereplők különböző – a vonatkozó szakirodalom által támogatott – eljárásokat, módszereket alkalmaznak. A Henkel és a Procter & Gamble által bemutatott teszt-módszerek azonban különböznek az eljárás alá vont által alkalmazott Home Use Testtől.

Nem vitatva, hogy a pozitív terméktapasztalatok, illetve a fogyasztóktól származó vélemények nem tekinthetők tudományos ismeretnek, az eljárás alá vont által benyújtott igazolásokon túl egyéb olyan igazolt vagy jogilag szabályozott módszert, amely a vizsgált termékek egészségre gyakorolt hatásával kapcsolatban megalapozott ismeretet nyújthatna, a Gazdasági Versenyhivatal nem tudott feltárni a versenyfelügyeleti eljárás során.

A fentiekre tekintettel a Gazdasági Versenyhivatal értékelése szerint az eljárás során feltártak alapján nem bizonyítható az érintett termékekkel kapcsolatos egészségre gyakorolt hatására vonatkozó, az eljárás alá vont által alkalmazott állítások megalapozottsága, de azok megalapozatlansága sem, és az eljárás folytatásától sem várható további eredmény e tekintetben.

1.3. A vegyszermentes jellegre vonatkozó állítások [Fttv. 6. § (1) bekezdés ba) alpont]

A versenyfelügyeleti eljárás során a No1 Mosódió Labda termékekre vonatkozó kereskedelmi kommunikációkban alkalmazott „vegyszermentes” állításokat vizsgálta a Gazdasági Versenyhivatal.

A kémiai biztonságért felelős hatóság nyilatkozata szerint jogszabályi definíció a vegyszer fogalmára nincs, ezért a hatóság a Römpp Vegyészeti Lexikon definícióját idézte,⁹⁹ amely szerint vegyszernek (kemikáliának) minősül a laboratóriumi kémiai eljárással vagy az iparban technikai eljárással előállított összes kémiai preparátum.

A kémiai biztonságért felelős hatóság nyilatkozata szerint a No1 Mosódió Labda termékek „parfüm” összetevője – még akkor is, ha természetes eredetű – vegyszernek tekintendő, a többi termék-összetevő azonban nem minősül vegyszernek a fent idézett Römpp Vegyészeti Lexikon definíciója szerint.¹⁰⁰

Az eljárás alá vont a vegyszer fogalma, illetve ezzel összefüggésben a kémiai módszer és a vegyi hatás fogalma kapcsán azonban a Természettudományi Lexikon meghatározására hivatkozott,¹⁰¹ miszerint vegyszer az iparilag előállított és forgalomba hozott termék, amelyet kémiai sajátságai (és nem pl. alakja) folytán használunk fel. Nem azonos a vegyülettel, mivel

⁹⁸ VJ/29-40/2017. 1. számú melléklet 4. pont

⁹⁹ VJ/29-40/2017. 1. számú melléklet 1. pont

¹⁰⁰ VJ/29-40/2017. 1. számú melléklet 1. pont

¹⁰¹ VJ/29-58/2017. 9. pont

az egységes, míg a vegyszer a megadott vegyület mellett csaknem mindig tartalmaz szennyezőként idegen vegyületeket.¹⁰²

A vegyszernek tehát nincs jogszabályban meghatározott fogalma, a szakirodalomban pedig többféle fogalom-meghatározás is elérhető.

A vegyszermentes állítások megtévesztésre alkalmasságához azonban nem csupán a tudományos fogalom-használatot, hanem azt is szükséges mérlegelni, hogy a fogyasztók mit értenek vegyszer alatt, esetleg milyen többletjelentést társítanak ehhez a szóhoz.

A Gazdasági Versenyhivatal álláspontja szerint egyes szavak és jelzők köznap vagy köznyelvi jelentése pejoratív töltetet kaphat a különböző fogyasztási, és az ezekre reagáló, vagy ezeket kiváltó marketing-trendeknek is köszönhetően. A vegyszer szó azonban nem csak ártalmas mesterséges anyagot takarhat, hanem ebbe a fogalomkörbe tartoznak olyan – például háztartási tisztításhoz régóta használt – kémiai anyagok is, mint az ecet.

Nem bizonyított ugyanakkor, hogy a vizsgált kereskedelmi gyakorlattal érintett fogyasztók, akikre jellemző a körültekintőbb termékválasztás – amelyhez a tájékozódás igénye és kritikus hozzáállás is párosulhat – miként viszonyulnak a vegyszer-fogalomhoz.

A fogyasztót az alternatív, mosódió tartalmú mosószer közötti választása során továbbá számos egyéb tényező is befolyásolhatja egy konkrét termék megvásárlására vonatkozó üzleti döntése során. Ilyen lehet például a termék ára, a termék praktikus használatának lehetősége, a termék kiserelése, a termék egyéb összetevői, a termék illata, csomagolóanyaga, stb.

A fentiekre tekintettel a Gazdasági Versenyhivatal megítélése szerint az eljárás során feltártak alapján nem bizonyítható, hogy a fent említett számos más tényező mellett a vegyszermentes jellegre vonatkozó kereskedelmi kommunikációs állítások olyan meghatározóak lettek volna a fogyasztó számára a számos alternatív, mosódiót is tartalmazó mosószer közötti választása során, amelyek hatására dönthetett volna a vizsgált kereskedelmi gyakorlattal érintett No1 Mosódió Labda termékek megvásárlása mellett, azaz nem bizonyított, hogy ezek az állítások alkalmasak voltak arra, hogy a fogyasztót olyan üzleti döntés meghozatalára készítsék, amelyet egyébként nem hozott volna meg, és az eljárás folytatásától sem várható további eredmény e tekintetben.

1.4. A „méregtelenítő” jellegre vonatkozó állítások [Fttv. 6. § (1) bekezdés bg) alpont]

A Gazdasági Versenyhivatal a No1 Mosógép Méregtelenítő termékre vonatkozó kereskedelmi kommunikáció kapcsán vizsgálta a „méregtelenítő” állításokat, és megállapította, hogy ez a jelző a termék elnevezésétől eltekintve kizárólag a szórólapon és a honlapon, mint kommunikációs eszközökön jelent meg.

A kémiai biztonságért felelős hatóság nyilatkozatában¹⁰³ a kémiai értelemben vett méregtelenítés meghatározására a Römp Vegyészeti Lexikon definícióját idézte.

Az eljárás alá vont az Élelmiszer-kémia című könyvre hivatkozott a mérgek fogalma kapcsán.¹⁰⁴ Előadta, hogy a mosógépek a rendeltetésszerű használat során különböző anyagokkal szennyeződnek. A szennyeződések elsősorban a mosott textilekről kerülnek a

¹⁰² VJ/29-58/2017. 9. pont

¹⁰³ VJ/29-40/2017. 1. számú melléklet 3. pont

¹⁰⁴ Lásd: VJ/29-5/2017. 8. pont

mosógépbe. A külső szennyeződések felül (sár, fű, ételfoltok stb.) a szennyes ruhaneműk jelentős mennyiségben tartalmaznak az emberi szervezetből származó szerves anyagokat (izzadság, vér, széklet, a bőr elhalt hámsejtjei stb.).¹⁰⁵

Az eljárás alá vont a kereskedelmi kommunikációjában mind a szórólapon, mind a honlapi tájékoztatásban értelmezte a méregtelenítő állítást (lásd a fenti táblázatban), utalva arra, hogy a termék rendeltetése a mosógép tisztítása, tisztán tartása és annak megszabadítása a különféle szennyeződésektől.

A Gazdasági Versenyhivatal álláspontja szerint ugyanakkor a „méregtelenítő” kifejezésnek a fogyasztók által tulajdonított jelentésével kapcsolatban nem áll rendelkezésre adat, és ezzel kapcsolatban az eljárás folytatásától sem várható eredmény.

A Gazdasági Versenyhivatal megítélése szerint nem bizonyított, hogy egy ilyen – általánosnak tekinthető – a termék tisztítóhatásával kapcsolatos állítás hatására döntene a vizsgált kereskedelmi gyakorlattal érintett tudatos fogyasztó az állítással érintett termék vásárlása mellett a konkurens termékek helyett.

Számos egyéb tényező is hatással lehet ugyanis a fogyasztónak egy ilyen tisztító hatású termék megvásárlására vonatkozó üzleti döntésére, így például az ár, a termék-összetevők, az esetleges illatanyag, vagy annak a hiánya a termékben, a termék praktikus használatának lehetősége (pl. a kiszerelés vagy csomagolás jellemzői), stb.

A fentiekre tekintettel a Gazdasági Versenyhivatal megítélése szerint az eljárás során feltártak alapján nem bizonyítható, hogy a fent említett számos más tényező mellett a méregtelenítő hatásra vonatkozó kereskedelmi kommunikációs állítások olyan meghatározóak lettek volna a fogyasztó számára a számos alternatív, mosódiót is tartalmazó mosószer közötti választása során, amelyek hatására dönthetett volna a vizsgált kereskedelmi gyakorlattal érintett No1 Mosógép Méregtelenítő termék megvásárlása mellett, azaz nem bizonyított, hogy ezek az állítások alkalmasak voltak arra, hogy a fogyasztót olyan üzleti döntés meghozatalára készítsék, amelyet egyébként nem hozott volna meg, és az eljárás folytatásától sem várható további eredmény e tekintetben.

2. Az Fttv. mellékletének 3. pontja szerint vizsgált magatartás értékelése

Az Fttv. mellékletének 3. pontjában foglalt tényállás megvalósításához az szükséges, hogy a vállalkozás minőségi jelzést, bizalmi jegyet vagy hasonló megkülönböztető jelölést jogosulatlanul tüntessen fel a kereskedelmi gyakorlata keretében.

E körben külön vizsgálatot igényelt a versenyfelügyeleti eljárás során, hogy

- a) azonosítható-e a „nemzeti oltalommal védett” állítás minőségi jelzésként, illetve bizalmi jegyként, és hogy
- b) azt az eljárás alá vont jogosulatlanul tüntette-e fel.

Az „Íránymutatás a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatról szóló 2005/29/EK irányelv végrehajtásához/alkalmazásához” című Európai Bizottsági munkadokumentum nem tartalmaz konkrét iránymutatást arra vonatkozóan, hogy mi minősülhet bizalmi jegynek vagy minőségi jelzésnek.

¹⁰⁵ VJ/29-5/2017. 8. pont. (Forrás: B.P. Bockmühl, Rhine-Waal: Laundry hygiene – how to get more than clean)

A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsának az Fttv.-vel, Grt.-vel és a Tpv. III. fejezetével, a Gyftv.-vel és az Éltv.-vel kapcsolatos elvi jelentőségű döntései (2017) nem tartalmaznak iránymutatást a „minőségi jelzés”, illetve a „bizalmi jegy” fogalmának meghatározására.

A Gazdasági Versenyhivatal eljáró versenytanácsa a VJ/140/2009. számú versenyfelügyeleti eljárásban az alábbiakat fogalmazta meg. *„A GVH álláspontja szerint a „trustmark”, illetve a „quality mark”, vagyis a magyarra „bizalmi jegy”-ként, illetve „minőségi jegy”-ként fordított kategória alatt olyan megkülönböztető jelölések értendők, amelyek rendeltetésük szerint valamely vállalkozás, annak kereskedelmi gyakorlata vagy árúja meghatározott minőségét vagy egyéb jellemzőjét tanúsítják, jellemzően külső szereplő által, s amelyekhez az átlagfogyasztó ezért valamiféle megalapozott bizalmat kapcsol, azok a számára valamilyen – többletértéket képviselő – jelentést, konkrét piaci információt hordoznak...”*¹⁰⁶

A fentebbi táblázatban jelzettek szerint az egyes termécsomagolásokon kívül az eljárás alá vont a „nemzeti oltalommal védett” állításokat a szórólapon, a displayen és a honlapon jelenítette meg. Az állítások semmilyen konkrétumot nem tartalmaztak a „nemzeti oltalommal védett” jelleggel összefüggésben, illetve semmilyen minőséggel kapcsolatos adatot vagy megjelölést (védjegyet, logót, képet, lajstromszámot, stb.) nem tartalmaztak a releváns kereskedelmi kommunikációk. Az állítások más kereskedelmi kommunikációs állítások között, az adott kommunikációs eszközök tartalmát tekintve nem hangsúlyos módon kerültek elhelyezésre, illetve feltüntetésre.

Ugyanakkor egy termék, vagy annak valamely összetevőjének/alkotóelemének, vagy a termék előállítási módszerének nemzeti oltalommal védett jellege hatást gyakorolhat a termék megvásárlására vonatkozó fogyasztói döntésre. Erre vonatkozóan azonban nem áll rendelkezésre elegendő bizonyíték, és az eljárás folytatásától sem várható további eredmény erre vonatkozóan.

A fentiek alapján a Gazdasági Versenyhivatalnak nem áll rendelkezésére olyan bizonyíték, amely alapján megállapítható lenne, hogy a versenyfelügyeleti eljárásban vizsgált magatartás tekintetében feltételezett, az Fttv. melléklete 3. pontjának sérelmét valószínűsítő magatartás igazolható lenne, mivel nem bizonyítható az, hogy az eljárás alá vont által közzétett „nemzeti oltalommal védett” állítások – az Fttv. vonatkozó rendelkezése jogpolitikai céljának figyelembe vételével – bizalmi jegynek, vagy minőségi jelzésnek minősülnek, és e tekintetben az eljárás folytatásától sem várható eredmény.

3. Összegzés

A fentiekre tekintettel a Gazdasági Versenyhivatal arra a következtetésre jutott a versenyfelügyeleti eljárás során feltártak alapján, hogy az eljárás alá vont vizsgált kereskedelmi gyakorlatának a fogyasztók megtévesztésére, illetve az ügyleti döntésük tisztességtelen befolyásolására való alkalmasságának megítéléséhez szükséges információk jelen eljárásban nem állnak rendelkezésre, így a tényállás a határozat meghozatalához szükséges mértékben nem volt tisztázható és további bizonyítékok beszerzése az eljárás folytatása esetében sem várható.

¹⁰⁶ Elérhető: www.gvh.hu/data/cms993188/Vj140_2009_v_v.pdf

A Gazdasági Versenyhivatal hatáskörét a versenyfelügyeleti eljárásra Fttv. 10. § (3) bekezdése, illetékességét a Tpv. 46. §-a állapítja meg.

A versenyfelügyeleti eljárás megszüntetése tekintetében a jogorvoslati jog a Ket. 98. § (3) bekezdés c) pontján alapul.

IV. E g y é b k é r d é s e k

A fellebbezés előterjesztése és elbírálása tekintetében a Gazdasági Versenyhivatal az alábbiakban ad tájékoztatást.

A vizsgáló végzésével szemben fellebbezést a Tpv. 82. §-ának (3) bekezdése szerint – a végzés közlésétől számított nyolc napon belül – az ügyfél terjeszthet elő, valamint az, akire nézve a végzés rendelkezést tartalmaz, továbbá a bejelentő, minthogy vele a végzést a Tpv. 60/A. §-a alapján közölni kell. A Tpv. 82. § (2) bekezdése alapján a vizsgáló külön jogorvoslattal megtámadható végzésével szembeni jogorvoslatra a fellebbezés szabályait kell alkalmazni azzal, hogy a fellebbezést az eljáró versenytanács bírálja el.

A fellebbezésnek a végzés végrehajtására a Ket. 101. § (1) bekezdése alapján halasztó hatálya van.

Az elkésett fellebbezést, illetve a fellebbezésre nem jogosulttól származó fellebbezést a vizsgáló a Ket. 102. § (3) bekezdése alapján érdemi vizsgálat nélkül elutasítja. A vizsgáló a fellebbezést a Ket. 102. § (5) bekezdése szerint a fellebbezési határidő leteltétől számított nyolc napon belül terjeszti fel az eljáró versenytanácshoz, kivéve, ha a megtámadott végzést a fellebbezésben foglaltaknak megfelelően kijavítja, kiegészíti, módosítja, visszavonja vagy a fellebbezést érdemi vizsgálat nélkül elutasítja, valamint ha a fellebbezést a felterjesztést megelőzően visszavonták.

A vizsgáló a fellebbezést az ügy összes iratával együtt terjeszti fel, és a fellebbezésről kialakított álláspontjáról is nyilatkozik.

A Tpv. 82. § (4) bekezdése szerint a vizsgáló végzése ellen előterjesztett jogorvoslati kérelmet az eljáró versenytanács tárgyaláson kívül bírálja el. A fellebbezés érdemi elbírálása során az eljáró versenytanács a Ket. 105. § (1) bekezdése szerint a következőképpen rendelkezhet: a vizsgáló végzését helybenhagyja, megváltoztatja vagy megsemmisíti.

A fellebbezési illetékről a Gazdasági Versenyhivatal az alábbiakban ad tájékoztatást.

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 28. § rendelkezései szerint a közigazgatási hatósági eljárásért az Itv.-ben megállapított illetéket kell fizetni. Az illetékkötelezettség akkor is fennáll, ha a hatóság a kérelemnek (fellebbezésnek) részben vagy egészben helyt ad, vagy azt elutasítja, továbbá, ha a (fellebbezési) eljárást megszünteti.

Az Itv. 29. § (4) bekezdése alapján a végzés elleni fellebbezésért 3000 forint illetéket kell fizetni.

Az Itv. 31. § (1) bekezdése alapján az illetéket az eljárás kezdeményezésekor az köteles megfizetni, aki az eljárás megindítását kéri (aki a fellebbezést előterjeszti).

Az Itv. 32. § rendelkezései szerint a jogorvoslati eljárásban megfizetett illetéket az ügyfélnek (a fellebbezés előterjesztőjének) vissza kell téríteni, ha a közigazgatási hatóság

vagy a bíróság által felülvizsgált közigazgatási hatósági döntés (a vizsgáló végzése) az ügyfél hátrányára részben vagy egészben jogszabálysértőnek bizonyult. A visszatérítést hivatalból, a jogorvoslati eljárást lezáró, vagy arra tekintettel hozott döntésben kell elrendelni, és azt a visszatérítés fogyanatosítása végett az ügyfél lakóhelye, székhelye, illetőleg a bíróság székhelye szerint illetékes állami adóhatóságnak kell megküldeni.

Az Itv. 73. § (1) bekezdése alapján a fellebbezési illetéket az eljárás megindításakor az eljárást kezdeményező iraton (a fellebbezésen) illetékbélyeggel, vagy pedig az eljárás kezdeményezését megelőzően vagy az eljáró hatóság felhívására átutalással, az átutalás közleményrovatában az ügyfél neve, lakcíme vagy székhelye, valamint az ügyszám feltüntetésével kell megfizetni.

Az Itv. 74/A. § rendelkezései szerint az illetékbélyeggel megfizetett illetéket az eljárást kezdeményező iratra (a fellebbezésre) kell felragasztani. Az eljárást kezdeményező iratra (a fellebbezésre) ragasztott illetékbélyeget az ügyfélnek átírnia vagy azon bármiféle megjelölést alkalmaznia nem szabad. A bélyeget az eljáró hatóság értékteleníti felülbélyekezéssel.

A Ket. 31. § (1) bekezdésének h) pontja alapján a hatóság az eljárást megszünteti, ha a hatósági eljárásért illetéket kell fizetni, és az ügyfél a fizetési kötelezettségének a hatóság erre irányuló felhívása ellenére az erre tűzött határidő alatt nem tesz eleget és költségmentességben sem részesül.

Budapest, 2018. december 21.

P.h.

dr. Hegyesi-Nagy Éva
vizsgáló

Kapja:

1. MANIFEST-IMPEX Kft. (4400 Nyíregyháza, Korányi Frigyes utca 107.) dr. Stefánkovits Ildikó ügyvéd (1065 Budapest Nagymező u. 8. II/11.) útján
2. bejelentő